

**MEHMET SEYFETTİN EROL – ERTAN EFEGİL, DER.:
KRİZLER VE KRİZ YÖNETİMİ: TEMEL YAKLAŞIMLAR,
AKTÖRLER, ÖRNEK OLAYLAR; BARIŞ KİTAP, ANKARA /
İSTANBUL 2012, 576 S.**

*Ceren GÜRSELER ÖZBİLGİÇ**

Kriz kavramı ve kriz yönetimi olgusu günlük hayatın, siyasetin ve neticede çıkarların hesaplaştığı dış politikanın ve uluslararası ilişkiler alanının önemli öğelerini teşkil etmektedir. İstikrarın, güvenliğin birbirinden farklı unsurlarla tehdit edilebildiği günümüzde krizin çıkması, krizin yönetilip sonlanması veyahut yeniden patlak vermesi kriz olgusunun sıradanlaşan fakat önemini ve etkisini günbegün arttıran bir konu haline gelmesine neden olmuştur. Krizin ve kriz yönetiminin günlük hayatta, siyasette, dış politikada ve uluslararası ilişkilerde artan önemi kendisini sayıları giderek artan ilgili

akademik çalışmalarda göstermektedir. “Krizler ve Kriz Yönetimi: Temel Yaklaşımlar, Aktörler, Örnek Olaylar” adlı eserin Türkiye’de önde gelen çalışmalardan biri olduğunu söylemek mümkündür.

“Krizler ve Kriz Yönetimi: Temel Yaklaşımlar, Aktörler, Örnek Olaylar” adlı eser, Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol’un doçentlik çalışması üzerinden gelişmiş ve farklı alanlardan isimlerin katkılarıyla kitap haline dönüştürülmüştür. Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol ve Prof. Dr. Ertan Efeğil’in editörlüğünü yaptığı bu çalışma, kriz yönetimi olgusunu ele alarak akademik açığın ve ihtiyacın giderilmesinde başvurulacak bir kaynak olmuştur. Kitap, “Temel Yaklaşımlar ve Aktörler” ve “Örnek Olaylar ve Uygulamalar” olmak üzere iki kısımdan ve 22 makaleden oluşmaktadır.

* Yrd. Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü,
cerenozbilgic@nevsehir.edu.tr

Kitapta kapsamlı bir çalışma sergilenmiştir. Farklı alanlardan farklı konulara girilerek kriz ve kriz yönetimi hakkında derinlemesine ve kapsamlı bilginin okuyucuya aktarılması hedeflenmiştir. “Temel Yaklaşımlar ve Aktörler” başlıklı kısımda örneğin; çeşitli kuruluş ve kurumlar kapsamında değerlendirme yapılmıştır. Uluslararası soruşturma komisyonlarının, istihbarat kurumlarının, liderlerin, düşünce kuruluşlarının rolüne değinilerek kriz sürecindeki aktörlerin farklılık teşkil edebileceği, yaklaşımların farklılık arz edebileceği gösterilmek istenmiştir. Ayrıca krizin dış politika ile bağının altı çizilerek dış politikada karar verme yönünden incelenmesi konunun farklı boyutlarıyla aktarılmasında önemlidir. Krizin ve uluslararası krizin tanımlarından yola çıkarak uluslararası kriz ile dış politika krizinin farklı olduğunun okuyucuyla paylaşılması, medyanın rolüne değinilmesi, ekonomik yaptırımların kriz bağlamında değerlendirilmeye alınması kitabın öne çıkan unsurları arasında gösterilebilir.

“Örnek Olaylar ve Uygulamalar” kısmında AB, Çin, SSCB, NATO, Balkanlar, Libya, Suriye ve Kıbrıs gibi uluslararası ilişkilerin, dış politikanın kriz ve kriz yönetimi kapsamında değerlendirilmesini, anlaşılmasını kolaylaştıracak örnekler belirlenmiştir. Bununla birlikte Küba örneğinin kriz açısından değerlendirilmesi, uluslararası ilişkilerde ve disiplininde Soğuk Savaş’ın ne kadar önemli olduğunu; bugünü anlamada, krizi ve kriz yönetimini yorumlamada etkili olduğunu göstermektedir. Uluslararası İlişkilerin giderek “gözde” konuları haline gelen insan hakları ve insanî müdahale günümüzün önemli kriz noktalarından olan Libya ile değerlendirilmesi hem kriz çalışmaları hem de disiplin bakımından gidişatı hakkında yorum yapma imkânı sağlamaktadır.

Türkiye’ye yönelik çalışmaları da içeren kitap, Uluslararası İlişkiler disiplinine ve bu yöndeki çalışmalara farklı bir bakış açısını getirmeyi hedeflenmiştir. Türkiye ve Ermenistan arasındaki ilişkilerin inanç ve önyargı gibi farklı araçlarla kriz bağlamında değerlendirilmesi örnek olarak verilebilir.

Dünyada kriz çalışmaları, Uluslararası İlişkiler disiplininin neredeyse alt dalı haline gelmiştir ve bu başlık altındaki çalışmalar artış göstermektedir. BM gibi kilit aktörlerin faaliyetlerinde ve çalışmalarında

kriz yönetiminin önemi giderek artmıştır. Uluslararası ilişkilerin Filistin gibi önemli bir sorununda, Afrika gibi krizlerin yaşandığı bölgelerde kriz yönetimi giderek öne çıkan alanlar arasında yerini almaktadır. NATO yenilenen stratejisinde kriz yönetimini en önemli görevlerinden birisi olarak kabul etmiştir. Ayrıca gündemdeki bazı kriz örnekleri krizin bölgeselleştğini ve sonrasında uluslararasılaştığını göstermektedir. Kitapta bu yönde çalışmaların olması dış politika ve uluslararası ilişkilerin anlaşılmasında, uluslararası ilişkilerde yorum yapabilme yeteneğinin kazanılmasında ve bahse konu yeteneğin geliştirilmesinde önemlidir. Kitap, karar verme mekanizmasının kriz sürecindeki etkisini de değerlendirmektedir. Uluslararası İlişkiler öğrencilerine, geleceğın diplomatlarına ve akademisyenlerine önemli ve yararlı bir kaynak niteliğindedir.